

Turun yliopisto
University of Turku

IHMISTEN JOKI – KOHTAAMISIA JA KYSYMYKSIÄ AURAJOELLA

Helena Ruotsala, Turun yliopisto, Kansatiede,
helena.ruotsala@utu.fi

Turun yliopisto
University of Turku

AURAJOEN MONET KASVOT – AURAJOEN NYKYISYYDESTÄ JA TULEVAISUUDESTA

- Kerrottu koettu Turku – Aurajoen kulttuuriympäristö - osahanke
- Muistihuone Turun keskustan kohteiden lisäksi mm. Halisissa, Liedossa, Aurassa, Kyrössä ja Ruskolla
- Onnistui erittäin hyvin mm. Liedossa ja Aurassa

Turun yliopisto
University of Turku

KERROTTU JA KOETTU TURKU - AURAJOKI

- Monitieteisen hankkeen ideana on rakentaa kertomalla ja muistelemalla Turkua ja Aurajokea
- Olennaista ei ole, millainen Turku/Aurajoki on ollut tai on tänään vaan se, miten kaupunkilaiset – tai kaupungissa vierailleet – ovat sen kokeneet, minkälaisena se on heidän muistoissaan rakentunut
- Ihmisten omat kertomukset, kokemukset aineistona > moniäänisyys
- Menneisyyden tuntemisen merkitys nykyhetkelle ja tulevalle

Turun yliopisto
University of Turku

MUISTITIETO: HAASTATTELEMALLA, KERTOMALLA, KIRJOITTAMALLA, PIIRTÄMÄLLÄ, LISÄKSI NÄYTTELYT INSPIROIMASSA MUISTELUA

MUISTITIETO

- On moniäänistä menneisyyden tulkintaa (ja tuottamista)
- Kertoo tapahtuneen/muistelun kohteen merkityksistä
- Muistelemisessä voidaan palata menneeseen ja välittää siitä kokemuksia ja tarinoita
- Muistelu on elämän tarkastelua, identiteetin rakentamista, historiantulkintojen tekemistä, ajanvietettä, kerronnan taitojen kehittämistä ja jopa terapiaa
- Samalla se tuo meille tietoa ja aineistoja

MUISTITIETO

- ”Menneisyyden kertaaminen ja tulkinta kertomalla ei kuitenkaan ole pelkästään muistelijan oman elämän tarkastelua, vaan lisäksi historiallisten, monia ihmisiä koskeneiden tapahtumien käsittelyä ja kertojan elämänvaiheiden suhteuttamista julkiseen historiaan. Tämän vuoksi muistelua on tarkasteltu myös historiantulkintana. –” (Taina Ukkonen)
- Arkielämän tutkimista > uudet, ennen ”piilossa” olleet teemat, ryhmät, yksipuoliset kuvat jne.

AURAJOEN JÄTTÄMÄT MUISTIJÄLJET

- Merkitys ihmisille: asukkaille, kävijöille, vieraille
- Yksilölliset - kollektiiviset
- Kaupunkijoki (Turku) – maaseututaajamien ja kylien läpi virtaava joki
- Merkitys kunnille, yrityksille ja yhteisöille
- Resurssi > kehitysmahdollisuudet, kenen tarpeisiin, kenen ehdoilla - moniäänisyys

IHMISTEN JOKI

- Minkälainen **resurssi** Aurajoki on ihmisille? Mitä se merkitsee? Miten sitä käytetään?
- Kulkuväylästä kanoottireitiksi?
- Juomavesivarastosta kansallismaisemaksi?
- Ihmisten elin- ja asuinympäristö?
- Harrastusympäristö: liikunta, kalastus, luonnon ihailu, piknikpaikka, jne.
- Mikä on joen merkitys, arvo ihmisille? Onko identiteetti kiinni Aurajoesta?

IHMISTEN JOKI

- Yksilölliset, omakohtaiset kokemukset, merkitykset ja arvot
- Aurajoki läsnä arjessa monin tavoin, tärkeä viihtyvyystekijä
- Nostalgiset lapsuus- ja nuoruusmuistot > vapaa-aika ja työ, luonnon ilmiöt
- Seuraavat koko elämän ajan

- **”Aurajoki – sehän oli kuin äiti tai isoäiti, joka kuljetti mukanaan satojen vuosien historiaa ja tarinoita. Siksikö se tuli kaupunkiin tulleelle nuorelle, aralle sairaanhoitajaoppilaalle niin rakkaaksi? Aurajoen rantojen puistikoissa kävellessä me etsimme lohdutusta koti-ikäväämme, valvottujen öiden tuskaan ja sydänsuruihimme. Sairaalamailman vaikea päivä rauhoittui, kun ilta-auringon paisteessa, lehmusten varjossa istuen katseli rauhallisena virtaavaa vettä, merta kohti soljuvaa, iätöntä turvallista jokea. Aurajoki oli meille maalta tulleille Turun sydän, vanhasta kulttuurista viestivä kuolematon maamerkki – paljon enemmän kuin talot, kadut, liikenne.” (lähetetty Kerrottu ja koettu Turku –hankkeelle 2011, opiskeli Turussa 1955-57)**

Turun yliopisto
University of Turku

Turun yliopisto
University of Turku

Turun yliopisto
University of Turku

YHTEINEN JOKI – EI VAIN SEN VARRELLA ASUVIEN JA TYÖSKENTELEVIEN JA SITÄ KÄYTTÄVIEN

MENTAALINEN YHDISTÄJÄ

- Äänimaisema
- Tuoksumaisema
- Mentaalinen maisema (esim. jäänlähtö)
- Paikan symboli
- Kansallismaisema
- Yhdistää erilaisia ihmisiä
- Merkitys elämänlaadulle ja identiteetille > silti yksilölliset merkitykset ja arvot tärkeitä

Turun yliopisto
University of Turku

Kiitos!

MUISTIN KOLLEKTIIVISUUS, SOSIAALISUUS JA YKSILÖLLISYYS

- **Kollektiivinen muisti, jaetut muistot > muistot konstruoituvat muistelutilanteissa**
- **Maurice Halbwachs: omaelämäkerrallinen muisti, kollektiivinen muisti, historiallinen muisti**
- **Sosiaalinen muisti: jaetaan toisten, itselle läheisten ihmisryhmien kanssa**
- **Korostetaan muistelun funktionaalisia puolia: yhteyksiä, tavoitteita**
- **Omaelämäkerrallinen muisti tuottaa aineistoja, jotka kertovat mikä kulttuurisesti yleistä ja mikä yksilöllistä**
- **Henkilökohtaiset, omaelämäkerralliset tapahtumamuistot**

MUISTELU

- **Muisteluaineistojen rikkaus ja monikäyttöisyys**
- **Nostalgia**
- **Terapeuttinen merkitys**
- **Hiljainen muisti, muistaminen ja unohtaminen, kollektiivinen amnesia**

